

Forundersøgelse til kampagne om tatoveringer

NOTAT

1 Kort om undersøgelserne

I foråret 2013 har PlanMiljø gennemført to forundersøgelser til efterårets kampagne om tatoveringer; en kvantitativ spørgeskemaundersøgelse og en kvalitativ interviewundersøgelse. Begge undersøgelser er gennemført i målgrupperne "danskere med tatoveringer" og "danskere, der overvejer at få en tatovering" i alderen 15+.

Den kvantitative undersøgelse er gennemført blandt en bruttopopulation på 4.327 personer, som er spurgt, hvorvidt de har en tatovering eller overvejer at få en. Derefter har 1.253 personer (635 med tatoveringer og 618, der overvejer at få en) besvaret online spørgeskemaer om emnet. Undersøgelsen er gennemført i YouGovs online panel i maj 2013. Tabelrapport med frekvenser og udvalgte krydstabuleringer er vedlagt som bilag.

Den kvalitative interviewundersøgelse er gennemført blandt 103 personer, der enten har en tatovering (62 interviews) eller overvejer at få en (41 interviews). Der blev anvendt en struktureret interviewguide til interviewene.

Der blev først gennemført pilotinterviews blandt 12 tatoverede og 5 overvejere. Interviewguiden til disse 17 personer var ikke helt enslydende med den interviewguide, der blev anvendt til de resterende 86 interviews. Referater fra både pilotinterviews og den efterfølgende interviewrunde er vedlagt som bilag. Interviewene er gennemført pr. telefon i maj 2013. Respondenterne er hovedsageligt rekrutteret via den kvantitative undersøgelse i YouGovs panel.

Her i notatet præsenteres kort udvalgte resultater. I øvrigt anbefales det at se de vedlagte bilag.

PlanMiljø kan kontaktes ved tvivl om, hvordan data kan tolkes.

Kontaktinformation:

PlanMiljø ApS
Seniorkonsulent Rikke Fischer-Bogason
rfb@planmiljoe.dk
Tlf. 27 28 15 50

2 Udvalgte resultater

Hvad ved vi om folk med tatoveringer?

- 15 pct. af danskerne har en tatovering.
- 58 pct. af de tatoverede vil gerne have flere.
- Der er næsten en lige stor andel af kønnene, der er tatoveret; 15 pct. af kvinderne og 14 pct. af mændene.
- 20 pct. – eller hver femte - af alle i alderen 15-34 er tatoverede.
- Knap halvdelen af de tatoverede – 49 pct. – har kun én tatovering, mens 29 pct. har tre eller flere.
- 37 pct. var under 20 år, da de fik den første tattoo.
- 14 pct. fik den lavet i udlandet.
- 42 pct. har andre farver end sort i tatoveringen.
- 12 pct. af alle tatoverede har gener fra deres tatoveringer. De fleste (10 pct.) har permanent eller sollys-induceret kløe. Det er især dem med rød, grøn og gul farve, der har gener (22-25 pct. af alle med disse farver).
- 52 pct. ved ikke, man kan få allergi af tatoveringer.
- Mellem 63 og 93 pct. af de tatoverede kender ikke til de øvrige bivirkninger, man kan få af tatoveringer.
- Der er flere, der vil have informationer om bivirkninger fra en tatovør (46 pct.) end fra en offentlig myndighed (32 pct.).

Find flere data i vedlagte bilag.

Hvad ved vi om overvejerne?

- 17 pct. af danskerne overvejer at få en tatovering.
- Lige store andele af mænd og kvinder overvejer.
- Mere end hver tredje – 34 pct. – af de 15-34 årige overvejer at få en tatovering.
- 40 pct. af overvejerne ved ikke, man kan få allergi af tatoveringer.
- Mellem 53 og 91 pct. af de tatoverede kender ikke til de øvrige bivirkninger, man kan få af tatoveringer.
- 72 pct. vil søge information om tatovøren på nettet.
- 53 pct. af overvejerne vil have information om risiciene ved tatoveringer fra internettet, 44 pct. vil have det fra egen læge, mens 40 pct. foretrækker en offentlig myndighed.

Find flere data i vedlagte bilag.

Hvad kan påvirke beslutningen for respondenter, der overvejer at få lavet en tatovering?

I den kvantitative undersøgelse er der flest, der angiver, at risikoen for kræft har størst betydning (66 pct.). Derefter HIV fra urene nåle (57 pct.), leverbetændelse fra urene nåle (48 pct.) og vedvarende betændelse i huden (45 pct.). Færrest mener, at kløe ved sollys (29 pct.) og farvede lymfeknuder (19 pct.) har størst betydning med henblik på at genoverveje at få en tatovering.

De kvalitative interviews viste, at størstedelen af deltagerne, der overvejer at få lavet en tatovering, var påvirkede af listen med mulige sundhedsmæssige risici, og for de flestes vedkommende kom det bag på dem, at listen var så lang. Hos godt en tredjedel af deltagerne fik listen dem til at genoverveje, hvorvidt en tatovering var den

sundhedsmæssige risiko værd. Hvilke af risiciene folk havde hørt om før, var forskelligt fra person til person. Hvilke risici der vejede tungest i folks videre overvejelser varierede, men faldt generelt på kræft eller allergi, efterfulgt af vedvarende betændelse i huden. Alle bivirkninger fra listen (farvede lymfeknuder, allergi, dannelse af knuder under huden, HIV, vedvarende betændelse/kløe, kræft, leverbetændelse, vedvarende betændelse i huden, kløe ved sollys) blev nævnt af mindst en deltager som noget, der kunne få vedkommende til at genoverveje at få lavet en tatovering.

Hvad kan påvirke beslutningen for tatoverede, der overvejer at få endnu en?

Da de tatoverede respondenter i spørgeskemaundersøgelsen blev spurgt, hvilke mulige bivirkninger der har størst betydning mht. at genoverveje en ny tatovering, gik de samme svar igen som blandt overvejerne: Risikoen for kræft har stor betydning for flest (43 pct.). Derefter HIV fra urene nåle (37 pct.) og leverbetændelse fra urene nåle (31 pct.). Næste på listen er dog anderledes end blandt overvejerne: Allergi (30 pct.). Færrest mener, at kløe ved sollys (15 pct.) har størst betydning med henblik på at genoverveje at få endnu en tatovering. Procentdelene er generelt markant lavere end blandt overvejerne.

Hos de tatoverede deltagere i interviewundersøgelsen var responsen på listen med mulige sundhedsmæssige risici ikke ret stor. Størstedelen af deltagerne følte sig ikke påvirkede af listen med mulige sundhedsmæssige risici og ville ikke lade informationen påvirke deres valg om mulige fremtidige tatoveringer. Af de deltagere, der følte sig påvirkede af listen, og som i fremtiden ville genoverveje en ny tatovering, var størstedelen kvinder. Af de mulige risici vejede kræft tungest imod at få lavet endnu en tatovering, efterfulgt af henholdsvis allergi og HIV. Alle bivirkninger fra listen (farvede lymfeknuder, allergi, dannelse af knuder under huden, HIV, vedvarende betændelse/kløe, kræft, leverbetændelse, vedvarende betændelse i huden, kløe ved sollys) blev nævnt af mindst en deltager som noget, der kunne få vedkommende til at genoverveje at få lavet endnu en tatovering.

Hvad siger interviewene om, hvordan en information kan udformes, så folk informeres tilstrækkeligt?

Adskillige af deltagerne, der overvejer en tatovering, efterspurgte en certificering af tatovører, evt. i forhold til tatovørens uddannelse. Hvilke tatovører der er certificerede skulle derefter være offentligt tilgængeligt via et register på nettet, så interesserede let kunne udelukke tatovører, der ikke var godkendte. Der blev også foreslået en "smiley ordning", hvor især hygiejne kunne være et bedømmelsesparameter.

Halvdelen af 'overvejerne' mente, at en informationskampagne skulle fokusere på de sundhedsmæssige risici ved at få lavet en tatovering; evt. i form af statistikker der viser sandsynligheden for at få en given fysisk gene. Overvejerne efterspurgte især information omkring farverne, og nogle foreslog kontrol med kvaliteten af farverne; evt. i form af krav om miljømærkning og varedeklaration. Nogle mente, at en kampagne skulle fokusere på, hvordan man bedst plejer sin tatovering samt vigtigheden af at tænke sig godt om, inden man får den lavet. Enkelte mente ikke, at de behøvede mere information og ville ikke være interesserede i en informationskampagne.

Til trods for, at de tatoverede interviewpersoner i overvejende grad ikke mente, at de ville lade sig påvirke af en informationskampagne om risici, var de overvejende interesserede i at blive informeret om de sundhedsmæssige risici ved tatoveringer. Af specifikke forhold var de mest fokuserede på kemikalier i farverne samt de hygiejniske forhold hos tatovøren. Adskillige tatoverede foreslog kontrol med farverne, evt. i form af

deklarationer, samt klar information omkring kvalitet og eventuelle bivirkninger ved de forskellige farver. Ligesom 'overvejerne' efterspurgte de tatoverede en "smiley-ordning" af alle tatovører, blandt andet med fokus på hygiejne. Adskillige af de tatoverede var interesserede i en overordnet autorisering af tatovører, samt en lettilgængelig liste med autoriserede tatovører samt andre basale data.

Udover de specifikke sundhedsmæssige risici foreslog flere af de tatoverede, at en informationskampagne skulle præsentere på en "ABC" for valg af tatovør – hvad man skal kigge efter, hvad man skal undgå, og hvordan man finder frem til pålidelig information. Det blev også foreslået, at kampagnen skulle fokusere på vigtigheden af at træffe et velovervejede valg, og at tatoveringer er permanente, samt stille skarpt på de regler, der allerede findes for tatoveringer, såsom aldersgrænse og placering på kroppen.

Nogle af de tatoverede argumenterede for, at en informationskampagne vil have lidt til ingen effekt, fordi folk i højere grad påvirkes af deres venner og bekendte. Mange advarede også imod at lave en "skræmmekampagne", da de mente, at det vil få folk til at miste interessen for kampagnen. De foreslog en afbalanceret kampagne, der først og fremmest fokuserer på, hvor godt det kan gå, hvis man træffer velovervejede beslutninger. Det blev foreslået, at man kunne inddrage erfaringer fra tatoverede, som både havde haft gode og dårlige oplevelser, og på den måde skabe en kampagne der virkede afbalanceret og troværdig.

Hvilken information fik de tatoverede hos tatovøren?

Ifølge spørgeskemaundersøgelsen fik 45 pct. af de tatoverede ingen information om mulige bivirkninger hos tatovøren. Det skal dog her tages med, at 32 pct. ikke husker, om de fik information.

Samtlige interviewpersoner fik information hos tatovøren omkring efterfølgende pleje, såsom at vente med at gå i bad, undgå sollys og smøre tatoveringen med creme. Et fåtal blev informeret om tatovørens hygiejne, bl.a. i form af sterile nåle, samt farvernes kvalitet. En enkelt deltager fik tatovørens uddannelsesmæssige baggrund at vide og en enkelt blev spurgt om, hvorvidt beslutningen om at få en tatovering var velovervejede. En femtedel af interviewdeltagerne fik ingen information af tatovøren.

Der kan findes mere viden i interviewreferater og tabelrapport

I de vedlagte bilag kan der findes flere oplysninger om tatoveredes og 'overvejerens' tanker og oplevelser omkring tatoveringer. Der er blandt andet information om motivationen for at få en tatovering, tatoveringernes betydning og respondenternes tanker bag valg af tatovør.